

به مناسبت افتتاح رادیو گرگان در ۲۸ مرداد ۱۳۳۸
یادی از تأسیس رادیو گرگان
و نخستین گردانندگان آن

نویسنده:

سیدعباسعلی محسنی مفیدی *

بعد از کودتای مردادماه سال ۱۳۳۲، سرتیپ وهرام؛ فرمانده تیپ ۳۰ پادگان گرگان، با بازسازی و تعمیر فرستنده‌های فرسوده‌ی ۴۰۰ کیلوواتی کلونیزه بی سیم ارتش که به صورت اسقاطی در پادگان نگهداری می‌شد، اطاق کوچکی در ضلع جنوبی بیمارستان ارتش انتخاب و اقدام به تأسیس فرستنده رادیویی نمود و با یک دستگاه میکرفون و ضبط صوت به پخش موزیک ارتش، مارش و آهنگ‌های روز، به صورت زنده و ضبط شده، اقدام نمود. پخش این برنامه‌ها از ساعت ۱۶ تا ۱۹ (بعدازظهر) ادامه داشت و بسیار مورد توجه قرار می‌گرفت.

*فرهنگی
بازنشسته و
فعال در حوزه
پژوهش‌های
فرهنگی استرآباد

از جمله برنامه‌های رادیو در این دوران؛ «نامه‌های یک سرباز به مادرش» بود که با هدف تشویق جوانان برای ورود به خدمت زیر پرچم، که آن روزها به خدمت اجباری معروف بود، پخش می‌شد، که نمونه‌ای از متن آن بدین منوال بود: «ننه سلام، من در سربازخانه هستم، سربازخانه جای خیلی خوبی است، به ما خیلی خوش می‌گذرد، دیگر ملالی نیست جز دوری شما، برای گل نسا جانم سلام برسان.»

تا این که دولت تصمیم به تأسیس فرستنده رادیویی محلی در مراکز استان‌ها گرفت. در این زمان به همت و پی‌گیری‌های مرحوم نعمت‌ا... قاضی، که در آن روزها از پیش کسوتان و نویسندگان رادیو ایران بود، به بهانه‌ی این که تراکمه تحت تأثیر رادیوهای بیگانه، علی‌الخصوص (فرستنده‌های ترکمنی شوروی) هستند، به جای ایجاد فرستنده در ساری، که مرکز استان مازندران بود، استثنائاً این فرستنده در گرگان تأسیس شد.

اداره انتشارات و رادیو گرگان، ۱۳۴۲، زعفرانیان رئیس رادیو گرگان در حال سخنرانی (عکس از آلبوم: محمد حاجی قاسمی)

بعد از تعطیلات نوروز ۱۳۳۸ با تلاش و پیگیری‌های مداوم قاضی و دیگر معمرین گرگان، فرستنده رادیویی روی موج کوتاه ردیف ۴۵ مگاهرتز، در باغ آقامحمدخانی، (پارک شهر فعلی) بین درخت‌های چنار به صورت آنتن افقی نصب شده و در بیست و هشتم مردادماه همان سال افتتاح شد. محل استودیوی آن نیز در خیابان سرخواجه، نیش خیابان ملل قرار داشت، که بعدها به ساختمانی در خیابان شالی کوبی (ولی عصر(عج) کنونی)، روبروی سینما کاپری انتقال یافت و محل فرستنده نیز از پارک شهر به خیابان کمربندی، ابتدای خیابان گرگان جدید منتقل شد که هم‌اکنون نیز در آن جا قرار دارد.

لازم به ذکر است که فرد یا افرادی به عنوان کنترل‌کننده‌ی مطالب پخش شده، در استخدام اداره‌ی رادیو بودند، این افراد در زمان پخش، مطالب رادیو را با دقت گوش می‌کردند و

چنانچه نکته یا نکاتی با اشتباه یا ایرادی از رادیو پخش می شد، موارد را به ریاست مرکز اطلاع می دادند تا در برنامه های بعدی اصلاح و یا از شنوندگان عذرخواهی شود. از میان این افراد می توان از آقایان ناصر سیفی و حاج محمدعلی نام برد. گردانندگان اولیه ی رادیو گرگان عبارت بودند از: کریمان و زعفرانیان (رؤسا)، اسدا... سازش و منوچهر قاضی (تهیه کننده)، محمد حاجی قاسمی (تهیه کننده و رئیس دایره برنامه ها)، دکتر قدرت ا... مقصدلو، منوچهر نوازش، نصرت ا... علیمی، ضیاء پاک نشان، خانم ورسانی، تورج آزاداد (نویسندگان)، منوچهر حبیبی، فریدون تهرانی ها، فخری، جهانگیر متین آزاد، علیرضا پزشکیپور، سرور پاک نشان، ناهید تاج نیا، فاطمه طبری پور (گویندگان بخش فارسی)، آقایان؛ شیخی و گلی (گویندگان بخش ترکمنی)، فرامرز قدیمی (حسابدار)، منوچهر وفایی (دفتردار)، میرقاسمی (بایگان)، خانم فهیمی (ماشین نویس)، حاج محمدعلی (اپراتور)، منوچهری (پیش خدمت)،

اداره انتشارات و رادیو گرگان، ۱۳۴۲، منوچهر حبیبی گوینده ی رادیو، حاج محمدعلی (اپراتور)، میرقاسمی (بایگان) و حاجی قاسمی (تهیه کننده) در اتاق فرمان، (عکس از آلبوم: محمد حاجی قاسمی)

یدا... وفایی، جلالی، زیادلو، معاضدی، پروین مقصدی، نادر محسنی، فریده قدیمی، عبدالرحیم قدیمی و... (سایر کارمندان و گردانندگان) از جمله افراد فعال در رادیو گرگان، منوچهر قاضی بود. او در سال ۱۳۴۳، بعد از خدمت سربازی به دانشکده پلی تکنیک وارد شد و دوره تئوری تهیه کنندگی و ادیت را در آن جا گذراند. دوره های عملی را در میدان ارگ، ساختمان رادیو و تحت تعلیم اساتید مجربی همچون؛ پروفیسور شمس، دکتر کبیر و دکتر عربف به پایان رساند و در رادیو گرگان مشغول به خدمت شد. قاضی هم اکنون علیرغم بازنشستگی، همچنان با این اداره همکاری دارد. وی پیشکسوت و از منابع تاریخ شفاهی رادیو گرگان محسوب می شود.

***منابع در دفتر نشریه موجود است.